de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 17 — 27 APRIL 1951



Alleen voor abonné's van **PANORAMA** 5 ct.



KLORIS KABOUTER HEEFT KIESPIJN !

KEES
IS SCHOOLZIEK



Toen Keesje wakker werd, wist hij ineens, dat er vandaag iets naars zou gebeuren. Hij keek naar het plafond, waar de eerste zonnestralen grillige, dartele figuurtjes op toverden en dacht angstig aan de rekenles, die ze vandaag zouden krijgen.

De vorige rekenles was gezellig geweest, want Freek had twee slakkenhuisjes in een doosje in zijn zak, en samen tartten ze de slak om uit zijn huisje te komen.

„Slak, slak, steek je horens uit je dak, anders zal ik je huisje verbranden . . . ."

Natuurlijk had de juffrouw wel iets gemerkt. Toen ze hen de eerste keer vermaande, had ze gezegd: „Willen jullie zo graag dom blijven, jongens?"

En ze had er bij gelachen, want 't was werkelijk wel een lieve juffrouw.

Maar zelfs de liefste juffrouw zou boos worden bij twee zulke ondeugende jongens.

Ze bleven die arme slakken plagen, tot de juffrouw op hen toestapte en Freek het doosje afnam.

„Zo," zei de juffrouw. „Dit zijn twee hele knappe jongens, die kennen hun sommetjes toch wel. Dus opletten is niet nodig. Asjeblieft jongens, hier is een blaadje met sommetjes. Zorgen jullie nu maar, dat ze voor de volgende rekenles klaar zijn. Moeilijk zijn ze niet, hè kinderen?"

„Neen," riep de hele klas in koor.



En dat konden ze ook heel gemakkelijk zeggen, want ze hadden goed opgelet. Maar o, die Freek en Kees.

Toen de school uit was, keken ze de sommetjes eens na. „Ik ken ze niet," zei Kees boos. „Ik ook niet," zei Freek. Ze stopten het blaadje zo diep mogelijk weg in hu.. zakken, onder de knikkers en de touwtjes en de rest, en dachten er verder helemaal niet meer aan.

Maar nu zou het vandaag wéér rekenles zijn. Natuurlijk vroeg de juffrouw naar de sommetjes.

Keesje dacht diep na en opeens wist hij wat hij doen zou.

Hij kroop diep onder de dekens en toen vijf minuutjes later moeder bovenkwam en zei, dat het tijd was om op te staan, zei Kees klagend:

„O, moeder, ik kan niet opstaan. Ik ben ziek."

Moeder keek haar zoon eens aan. „Goed, Kees," zei ze. „Als je ziek bent, kun je natuurlijk niet uit bed. Hadden jullie vandaag geen gym?"

„Neen," zei Kees somber. „Sómmen."

„O!" zei moeder. „Nu, Keesje, ga maar lekker liggen, dan zal moeder je wel eens even onderstoppen."

„Krijg ik mijn boterhammen in bed?" vroeg Kees.

„Boterhammen?" zei moeder verbaasd. „Wie eet er nu boterhammen, als hij ziek is?"

Ja, dat was natuurlijk zo, en met een diepe zucht trok Kees de dekens over zijn hoofd en probeerde wat te slapen.

Maar hoe zou hij dat kunnen, als de zon hem telkens in zijn gezicht kietelde . . . .

En nog erger werd het, toen er van beneden een heerlijke geur naar boven steeg. Kees snoof. „Pannekoeken," zei hij. En o, wat kreeg hij nu een honger.

Buiten sloeg de klok tien uur. Nog een half uurtje, dan was de rekenles gedaan.

Zuchtend draaide Kees zich om en om in zijn bed. Kwam moeder nu maar eens boven, dan zou hij vragen, of hij een pannekoek kreeg.

Maar moeder kwam niet en eindelijk stapte Kees zijn bed uit en kleedde zich aan. Zachtjes liep hij naar beneden.

En ja, hoor, moeder stond in de keuken en liet juist een lepel beslag in de pan glijden. Het siste en geurde verrukkelijk.

Kees zuchtte diep. Dat hóórde zo, als je ziek was. Dat deed vader ook altijd.

Bij het horen van die diepe zucht draaide moeder zich om.

„Neen maar," zei ze verbaasd, „daar is onze zieke."

„Ja," zei Keesje met een zwak stemmetje. „Ja, ik denk, misschien word ik beneden wel vlugger beter."

„Dat zou wel kunnen," vond moeder ook. „Weet je wat, ga maar heerlijk in vaders stoel liggen."

„Dat kon ik wel eens doen," zei Kees, maar hij bleef om moeder heendraaien. Tot hij het niet meer kon uithouden.

„Moeder," vroeg hij met een klein stemmetje, „krijg ik astublieft een pannekoek?"

„Een pannekoek?" herhaalde moeder. „Wie eet er nu pannekoeken, als hij ziek is!"

„Misschien ben ik niet zo erg ziek meer."

„Ja," zei moeder. „Maar kinderen, die niet naar school kunnen omdat ze ziek zijn, kunnen geen pannekoeken eten. Dat gáát nu eenmaal niet."

Verdrietig sloop Kees naar vaders stoel en liet er zich in neervallen.

O, o, wat was hij dom geweest om niet naar school te gaan. Dan had hij

om twaalf uur pannekoeken gehad! En van louter medelijden met zichzelf begon hij een deuntje te huilen. Eerst zachter en toen steeds harder, totdat moeder de kamer binnenkwam en hoofdschuddend haar zoon bekeek.

„Heb je er zo'n spijt van?"

Kees vroeg zich niet af, hoe moeder het wist, maar hij wreef zijn ogen af en snikte: „Ja, moeder."

„Waarom wilde je niet naar school? Om de sommen?"

„Ja," zei Kees schuldbewust, „maar ik zal het nooit meer doen, moeder, heus niet!"

Moeder ging op de rand van de fauteuil zitten. „Nu," zei ze, „vertel maar eens."

En Kees vertelde van de slakken en het sommenblaadje en van de juffrouw, die zo boos was.

Toen hij uitgesproken was, bleef het even stil in de kamer. Vlug keek Kees z'n moeder aan. En o, wat keek moeder verdrietig.

„Jongen toch," zei moeder, „hoe kon je dat nu doen? De juffrouw probeert een flink mens van je te maken. En jij, wat doe jij? Je speelt onder de lessen, en als je straf verdiend hebt, probeer je om er onder uit te komen. En dan ben je nog laf ook. Als je een flinke jongen geweest was, was je vanmorgen uit je bed gesprongen en had je voor de les geprobeerd om de juffrouw even alleen te spreken. Dan had je alles eerlijk moeten vertellen en beloven, dat je die sommen toch maken zou."

Kees luisterde met 'n wit gezichtje. Ja, 't was zo. Hij was eigenlijk maar een nare jongen. Eerst de juffrouw plagen en dan jokken en moeder verdriet doen.

„Ik zal 't nooit meer doen," huilde Keesje, die nu opeens héél klein was.

„Dat is prachtig," zei moeder zacht. „En weet je wat, Kees, ik zal vanmiddag met je mee naar school gaan en de juffrouw alles vertellen; ook dat je er spijt van hebt. Maar die sommen?"

„Die maak ik vanavond," zei Kees flink. „Om zes uur, als de kinderen naar bed zijn."

De „kinderen" waren Liesje en Henk, die pas twee en vijf jaar waren. En Kees was al zeven jaar.

„Dan ga ik nu vlug naar de keuken," zei moeder. „Anders kom ik niet klaar met pannekoeken bakken."

Keesje durfde nog niet erg goed om een pannekoek te vragen. Maar hij kreeg een idee. Hij keek eens naar de kolenbak. Ja, die was leeg. Hij nam de bak mee naar de schuur en vulde hem. Dan sjouwde hij hem naar binnen en zette hem naast het fornuis. „Hè, hè," zei hij tegen moeder, „daar krijgt een mens honger van . . . ."

„Ja," zei moeder, „en dan lust een mens wel wat, hè?"

Kees was het daar roerend mee eens. En vijf minuten later zat hij aan de keukentafel en kreeg van moeder twee heerlijke pannekoeken.

Nee, dacht Kees, zo'n lieve moeder als de mijne vind je nergens meer.

En hij nam zich voor om moeder nooit meer verdriet te doen.

ANNIE VOGELS

SPINNEN



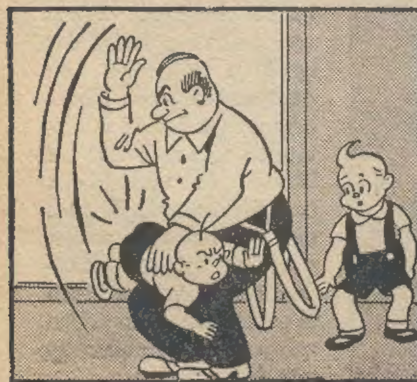
Wisten jullie, dat er spinnen zijn, die op de visvangst gaan?

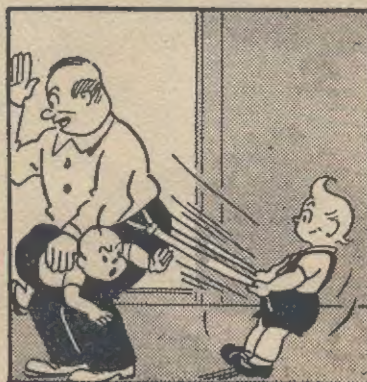
De meest bekende is wel de Dolomedesspin, een waterspin van twee centimeter lang, die draadvormige netten spant, waarin vissen van wel acht centimeter lengte verward raken. De vis wordt dan door een beet van de spin verlamd en dan verder uitgezogen.

Een andere waterspin gaat op een drijvend blad zitten en als er een visje voorbijzwemt, zegt de spin „hap" en ook dan wordt de vis door een beet verlamd. Nog een andere spin vangt kikkervisjes in haar net dat half in het water hangt.

Er zijn ook spinnen die hagedissen aanvallen en er is zelfs een soort, die nog voor een slang niet bang is. Op het eiland Madagascar in de Indische Oceaan leeft in de bomen een reusachtige spin die in haar netten vogeltjes probeert te verschalken. Dat spinnen ook wel eens mensen tot gezelschap hebben gediend zul je misschien niet zo gauw geloven, maar vaak is het vroeger voorgekomen, dat gevangenen de tijd gekort hebben met het gadeslaan van spinnen in hun cel, waarbij sommigen het zelfs zover brachten, dat er een zekere vertrouwelijkheid ontstond tussen hen en de spinnen.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS







De bruine boon

Veel maanden had ze daar gelegen,
Knus met haar zusjes in de zak.
Toch had ze 't er benauwd gekregen;
Blij was ze, toen het zakje brak.

Wat kreeg ze 't warm in 't kleine buikje!
Wat zwol ze op; wat leek ze vet!
En was er maar een vensterluikje!
't Werd zo bedompt in 't nauwe bed . . . .

Een man had haar toen meegenomen —
Wat fijn, zo in die frisse lucht!
Ze was er lekker van bekomen
En had genoegelijk gezucht.

En plots, daar sprong 't omhulsel open.
Een sprietje wrong zich naar het licht,
Kwam door de aardkorst heengekropen,
Twee blaadjes schuin omhooggericht.

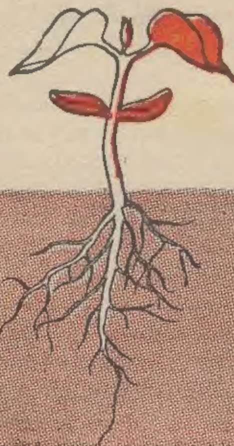
Boven haar hoofd zag ze een touwtje.
De man telde tien passen af;
Hij boorde gaatjes met een houtje . . . .
Helaas! Dat werd nu bruintje's graf!

Het bruine boontje was ál leven.
Wat was die wereld wonderschoon!
Haast had 't zijn leven moeten geven;
Nú droeg het fier een groene kroon!

St.







LEERRIJKE LESSEN

DE KAUW EN DE PAUWEN

Een kauw had het in haar hoofd gezet om ook eens een ander pakje aan te trekken en daar zij toevallig in de buurt was van de plaats, waar een aantal pauwen hun intrek hadden genomen, ging zij op zoek naar alle pauweveren die zij maar kon vinden. Zij stak al die veren in haar eigen staart en toen was zij er vast van overtuigd, dat zij de sierlijkste vogel was, uren in het rond.

Maar zij had niet lang plezier van haar ijdelheid, want de pauwen bekeken die vogel, die daar zo deftig rondstapte en opschepte, wat meer van nabij en toen ze zagen, hoe de vork aan de steel zat, pikte iedere pauw haar eigen veer weer weg. En ze gingen daarbij zo ruw te werk, dat de arme kauw het grootste gedeelte van zijn eigen veren ook kwijtraakte en tenslotte als een kaal geplukte vogel moest rondlopen.



Zo werd zij het voorwerp van spot voor alle andere vogels van 't bos.

Laten wij er voor waken, dat we niet op die domme kauw gaan gelijken, door te willen pronken met wat van een ander is en op te scheppen met allerlei dingen, die we misschien maar geleend hebben. Want vroeg of laat wordt dat spelletje doorzien en maken we ons alleen belachelijk. Laten we tevreden zijn met wat we hebben en vooral ons best doen om de dingen, die we hebben, zoveel mogelijk tot ons voordeel en dat van anderen te gebruiken. Dan zullen achting en vriendschap ons deel worden.

ONZE WONDERE WERELD

DE OKAPI LEEFT DIEP IN HET OERWOUD VAN HET HEETSTE GEDEELTE VAN AFRIKA, HET ITURI-WOUD, BIJ DE CONGO-RIVIER. HET IS EEN ZACHT, MOOI, SCHICHTIG DIER, DAT IN HOOFDZAAK LEEFT VAN BANANEBLADEREN EN BAMBOESCHEUTEN. DE OKAPI LEEFT GEWOONLIJK IN PAREN, HEEFT EEN SCHERP GEHOOR EN IS ZEER GEVOELIG VOOR REUK. OOK AL OMDAT ZIJN VERBLIJF VRIJWEL ONDOORDRINGBAAR IS, WIST HIJ TOT VOOR ONGEVEER 50 JAAR ONBEKEND TE BLIJVEN.













HET PORTRET VAN DE KONINGIN

De school was uit. Jaap liep met zijn vriendje Wim naar huis. Ze hadden er een stevig gangetje in. Maar bij de speelgoedwinkel van Peters bleven ze op hun gemak staan kijken. Dat deden ze iedere dag weer opnieuw en het verveelde hun nooit. Er was ook steeds zoveel moois te zien: knikkers en hoepels en auto's, verfdozen, treinen en blokkendozen, te veel om allemaal op te noemen. Meisjesspeelgoed, poppen en zo, was er natuurlijk ook genoeg, maar daar keken de beide jongens niet naar! Nee, hun belangstelling ging uit naar andere dingen. Vooral op al de verschillende modellen auto's, grote en kleine, raakten ze niet gauw uitgekeken. Er waren zulke prachtige bij, dat je je adem inhield. Natuurlijk, ze begrepen heel goed, dat die voor hen alleen maar waren om naar te *kijken*. Die prachtige grote auto's waren immers veel te duur. Maar er stonden ook leuke, kleine wagentjes, die net zoveel kostten. Dat aardige sportmodel van plastic bijvoorbeeld. Dat kostte nog geen gulden. Om precies te zijn: vijfennegentig cent.

„Dat zou ik wel willen hebben," zei Jaap met een zucht.

„Nou jô, je bent immers eind van de maand jarig," vond Wim.

„Ja, dat wel," antwoordde Jaap. „Maar ik weet al, wat ik van vader en moeder krijg: een mecanodoos. En dan durf ik er heus niets meer bij te vragen. Dat is al zo'n prachtig cadeau."

„En van je oma?" vroeg Wim verder.

„Dat is het hem juist," zei Jaap met een beetje ongelukkig gezicht. „Van oma krijg ik anders altijd geld om wat te kopen. Maar ze heeft me deze keer een portret van de koningin beloofd. Ik ben immers ook op 30 April jarig. En nu vindt oma, dat ik groot genoeg ben om zelf een portret van de koningin te hebben. Dat moet ik dan zeker op mijn slaapkamertje hangen. Nou ja, het is natuurlijk wel aardig, maar ik had toch veel liever geld. Dan kocht ik dat race-autootje, daar kun je van op aan."

„Spaar er dan voor," raadde Wim hem aan.

En daar deed Jaap maar ijverig zijn best voor, al viel het dan niet mee, van twee dubbeltjes in de week. Maar hij merkte, dat het *ging*. Als je werkelijk iets héél graag hebben wilde, kon je er best nu en dan een snoepje voor laten staan, dat merkte hij nu wel.

Zijn grote zorg was nu maar, dat het autootje misschien weg zou zijn, voordat hij de vijfennegentig cent bij elkaar gespaard had. Verbeeld je, dat iemand anders hem eens net vóór zou zijn en Peters er maar één van had. Iedere dag opnieuw stond Jaap met zijn vriendje voor de etalage te kijken, of „zijn" wagentje er nog wel was!

Intussen brak eindelijk 30 April, zijn verjaardag aan. Met het prachtige cadeau van vader en moeder, de vurig begeerde mecanodoos, was Jaap zó gelukkig, dat hij er zijn race-autootje bijna door vergat. Omdat het koninginnedag was, hadden ze natuurlijk vrij van school en zo konden de beide jongens al dadelijk ijverig aan het bouwen gaan. Zo'n mecanodoos was toch maar 'n genot.

„Jullie moeten later maar ingenieur worden," zei vader lachend, toen hij de jongens bezig zag.

's Middags kwam oma op bezoek. Al wist Jaap wat hij van haar krijgen zou, hij was toch wel benieuwd, hoe het portret van de koningin er uit zou zien. Eigenlijk stónd het toch wel, zo'n portret op je eigen kamertje!

Met een geheimzinnig gezicht reikte oma hem het pakje over. „Alsjeblieft, jongen, pak het maar eens gauw uit."

Jaap nam het presentje van oma aan, maar trok wel een wat verbaasd gezicht. Want het was maar een héél klein doosje, dat uit het papier te voorschijn kwam. Moest dáárin het portret zitten?

Met een glunder gezicht keek oma toe, hoe Jaap het doosje openmaakte. Wat haalde hij daar te voorschijn?

Een mooie nieuwe papieren gulden, netjes dubbelgevouwen! Was dát het portret van de koningin?

Ja, toch! Links op het muntbiljet stond de afbeelding van koningin Juliana afgedrukt.

Jaap was er even beduusd van. Toen moest hij vreselijk lachen om de goedgeslaagde grap van oma.

„Nu heb ik wel een portret van de koningin, maar ik wou er zo dolgraag een race-autootje voor kopen," bekende hij. „Het staat bij Peters in de etalage. Vindt u het goed?"

„Natuurlijk, jongen," zei oma. „Dat was ook immers mijn bedoeling, dat je voor die gulden wat moois zou kopen."

Jaap had geen geduld, lang te wachten. Samen met Wim rende hij naar Peters om het autootje te halen. Het mocht anders soms tóch nog eens weg zijn!

Maar hij bracht ook nog wat anders mee naar huis. Want van het geld dat hij al had opgespaard, had hij nu een mooie foto van koningin Juliana gekocht. Prins Bernhard en de vier prinsesjes stonden er ook op. Die zou hij op zijn eigen kamertje hangen!



WAT ZEGT MIJN NAAM?

DE AARTSVADERS

Veel zag je er niet meer in het dorp, waar meester Dierx aan de jongens en meisjes van elf en twaalf jaar de kennis probeerde bij te brengen, welke ze in hun later leven zo dringend nodig zouden hebben; maar Henk had er een ontmoet, toen hij met zusje op weg naar school was.

„Hij had een baard, jô," zei hij tegen Hein, zijn vriendje, „van wel een halve meter! Nou, ja, dat is misschien wat overdreven, maar toch zeker twee decimeter. 't Leek wel een aartsvader!"

Meester had Henk's enthousiaste beschrijving opgevangen en in het namenkwartiertje vroeg hij aan Henk, of hij wist wie en wat de aartsvaders waren.

„Jawel, meester," antwoordde Henk een tikje trots, „dat waren de stamvaders van de Joden, en ze heetten Abraham, Izaak en Jacob."

„Prachtig, Henk!" prees meester „Abraham, Izaak en Jacob. Alle drie die namen komen ook nu nog veel voor en dat niet enkel onder de Joden. Jacob is zelfs een van de meest gebruikte namen, die we kennen. Wat Jacob betekent, heb ik jullie vroeger al eens verteld. Omdat hij, toen hij geboren werd, zijn broertje Ezau bij diens hiel vasthield, noemde zijn moeder Rebecca hem Jacob, wat zeggen wil: hij die bij de hiel vasthoudt, of ook, hij die zijn mededinger wil doen vallen, hem een voetje wil lichten, een listigaard, een onderkruiper.

Abraham betekent: vader der menigte, en hij kreeg die naam, omdat hij de stamvader zou worden van een groot volk.

Izaak is: kind der vreugde, en zijn vader gaf hem die naam, omdat Abraham en zijn vrouw Sara reeds hoogbejaard waren en op geen kinderen meer durfden hopen, toen ze nog met hun Izaak werden verblijd. Wel echt een kind der vreugde dus.

Als er derhalve in jullie bijzijn over de aartsvaders gesproken wordt," zo besloot meester, „dan weten jullie nu wie er bedoeld worden."





MOLENBEKERS

Dit waren drinkbekers, bestaande uit een omgekeerde beker van zilver of fijn glaswerk, waarboven een molentje was aangebracht. De bekers waren versierd met jachttaferelen of kinderfiguurtjes, en/of zinnebeelden van begin en einde des levens. De molen was echter hoofdzaak. Hier staat een beeldje in de deur met een hoorn aan de mond, als om aan te kondigen, dat het malen kan beginnen, terwijl de molenaar naar boven klimt of uit het venster kijkt. De beker ging van hand tot hand. Men blies dan uit alle macht op het pijpje naast de trap, waardoor in de molen 'n rad in beweging werd gebracht. Snel werd de beker dan omgekeerd, gevuld en geledigd. Helaas, de wieken staan te vroeg stil en een wijzertje aan de achterkant wijst precies aan met hoeveel bekers wijn men moet boeten, omdat men niet hard genoeg geblazen of daarna niet vlug genoeg gedronken heeft. Bij elke nieuwe tekortkoming nieuwe vrolijkheid, zodat de taak van de volgenden er niet gemakkelijker op werd; want wie kan hard blazen als hij lachen moet? Zo wisten onze voorouders gepaste vrolijkheid te paren aan verfijnde kunstzin.





VONKJE



1 Iedereen holde Amy achterna, toen ze met de film de deur uitvluchtte. „Kom hier Amy!" riep Vonkje. „Je bent erg ondeugend. Je gooit onze hele voorstelling in de war!" Maar Amy luisterde niet en liep hard door.



2 Jackie was de anderen al spoedig vooruit en pakte Amy ruw bij de arm. „Geef hier, nest!" schreeuwde hij en hij rukte de doos uit haar handen. Amy kreeg een hoofd als vuur en bleef bedremmeld staan.



3 Jackie keerde het meisje de rug toe, maar Vonkje pakte haar bij de arm en zei: „Dat was helemaal niet lief van je, Amy. Waarom heb je dat gedaan?" „Dat gaat je niets aan," snauwde Amy terug.



4 Vonkje haalde haar schouders op en haastte zich naar de speelzaal terug, waar Jackie de film reeds in het toestel had gezet. „Klaar!" zei hij. „Doe het licht maar uit, Vonkje!" fluisterde Jantha. „Ik ben benieuwd, wat er komt!"



5 Het volgende ogenblik was de zaal in duister gehuld en daar verschenen de vertrouwde beelden op het doek: Vonkje, Jantha, Lola en Nannie, bevallig over de bevroren vijver zwevend. Een daverend applaus klonk uit de toeschouwertjes op.



6 Toen kwam Vonkje alleen op het doek met haar dansen en figuurtjes op het ijs. „O, dat is mijn solo-dans!" mompelde Vonkje, maar meteen voegde ze er aan toe: „Hé, wie is dat op de kant? Dat lijkt Amy wel!"

vrolijke Vrijbuiter



7 Allen hadden nu ontdekt, dat Amy Vincent op de kant van de vijver stond. Plotseling diepte ze een zware steen uit de sneeuw op en wierp die met alle kracht op het ijs. „Zo! Het was dus Amy!" zei Vonkje verontwaardigd.



8 Het was nu ook duidelijk, waarom Amy de film had weggenomen. Ze was bang geweest voor ontdekking. Misschien zal dit een goede les voor haar zijn, dacht Jantha. „Weten jullie, waar ze is?" vroeg Lola.



9 In de gang was ze niet, en de vriendinnetjes dachten, dat ze zich verborgen had, omdat ze zich schaamde. „Daar komt ze zo niet af!" zei Vonkje grimmig. „Ik zal haar eens netjes vertellen, wat ik van haar denk!"



10 Ze zochten in de bibliotheek en in de klaskamers, maar nergens was er een Amy te zien. „Dan zal ze in de huiskamer zitten, bij de andere meisjes," meende Jantha. Maar ook daar wist niemand van de meisjes waar Amy was.



11 Verbluft keken Vonkje en Jantha elkander aan. „Waar kan dat wicht gebleven zijn?" vroeg Jantha. „Ze moet toch ergens zijn!" „Misschien is ze wel in haar bed gaan liggen; dan heeft zij van niemand last!" meende Vonkje.



12 De twee meisjes snelden de trap op naar de slaapzaal; ze dachten daar Amy in haar bed te vinden. Maar Amy's bed was leeg. „Kijk! Er ligt een envelop op haar hoofdkussen," merkte Vonkje op. „Ze heeft een brief achtergelaten!"

DE LOCOMOTIEF

„De techniek, hmm......" begon grootvader. Hij deed eerst nog een fikse haal aan zijn pijp en blies dan een rookwolk uit als de schoorsteen van de stoomboot van Sinterklaas. We zwegen allemaal vol verwachting en om hem niet uit de koers te brengen, want we wisten, dat er nu bij grootvader een verhaal onder stoom lag.

„De techniek is prachtig," zo stak hij van wal. „Wat is er niet bereikt. Modern verkeer krimpt kilometers in tot luttele meters. 's Morgens zit je nog bij moeder de vrouw aan de ontbijttafel en 's middags zit je ergens in Parijs aan de lunch. Dan ging het er in onze jeugd heel wat gezapiger aan toe. Ik heb de trekschuit nog gekend en ik herinner me nog als de dag van gisteren, hoe onze naburige stad werd aangesloten op het spoorwegnet. Dat was me een feest! De koning was er voor overgekomen om zelf de eerste rit mee te maken. Ha, ha, wat hebben we toen gelachen. Nee, niet om de koning, maar om Gradje Blok.

Hij was zeker niet een van de snuggersten, onze Gradje, maar hij had er graag een paar uur tippelen voor over om ook eens dat wonderlijke stoompaard te zien. 's Morgens moest hij er al vroeg voor op pad en het was reeds middag, toen hij, moe en bezweet, bij Triene, zijn vrouw, de keuken weer instapte. Toch wilde hij van geen rust weten, zo vol was hij van alles wat hij in de stad had gezien. Hij gunde zich bijna geen tijd om het eten achter de knopen te spelen, want hij wilde vandaag nog zijn plan gaan uitvoeren. Triene zou eens wat beleven! Al was hij dan maar een eenvoudig boerke, hij had daar in de stad de zaak secuur afgekeken. En zo'n locomotief, zo'n kachelwagen, die kon hij ook wel bouwen.

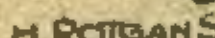
Een prachtig ding was dat: het rookte en het smookte en het jakkerde over de weg, zodat je in een ommezien een groot eind vort was!

„Vooruit, Driek, we gaan beginnen. Trek de kar uit de schuur," kommandeerde Gradje.

„Onze hit ook?" vroeg de jongen.

„Nee, nee, niks te hitten. We doen het voortaan zonder paard, man!" zei Gradje beslist.

De jongen gehoorzaamde. Daarna werd de potkachel van onder de heerd uitgetrokken, afgebroken en





buiten op de kar weer in elkaar gezet. Nu nog de pijp er op en . . . .

„Aansteken," gelastte Gradje, en tegen het vrouwvolk, dat verwonderd had toegezien, zei hij: „Twee stoelen uit de beste kamer halen!"

De stoelen werden ook op de kar geplaatst, aan weerszijden van de kachel. De pijp begon al flink te roken. Gradje keek er naar met kennersblik. „Nog een schep gruus er op, Driek," meende hij. Driek deed wat hem gezegd werd. Nu walmde weldra een dikke, zwartgroene rook uit de pijp omhoog. Gradje bromde goedkeurend. „'k Denk, dat 't wel zal gaan. Kom, Trien, we gaan d'r es een eindje toeren. Stap maar op!"

Maar Triene weifelde, ze durfde niet goed. „Allé, vooruit. We zijn zo weerom," zei Gradje beslist.

„Mag ik mee, ikke ook mee, en ikke, moeke," blèrden de kleine Blokskes. Maar vader wees ze streng terug: „Niks d'r van. Eerst de grote mensen en dan de hangoren! Straks moogde gullie een eindje mee om. Vooruit, opzij, anders komde er onder. Driek, trek de stiep op, allé!"

Moeder Blok wierp van boven een wanhopige laatste blik op haar bloedjes van keinder. Ze hield zich met beide handen aan de stoelzitting vast. Maar Gradje stond trots als een Romeinse wagenmenner op zijn renwagen. De kachelpijp rookte en smookte juist als de pijp van de locomotief uit de stad.

„Vooruit dan toch, Driek. Trek de stiep los," riep Gradje ongeduldig.

Driek greep bevend de ketting van de wagenstelt, hij trok en . . . . De kinderen stoven uit elkaar als een troep opgeschrikte kippen. Een angstgeschreeuw van moeder Triene! Daar kiepte de kar om en holderdebolder rolden Triene, Gradje en de smokende potkachel van de kar af.

Het was maar goed, dat de vrouwen in die dagen er nog zo dik zaten ingebakerd en niets wisten van nylon en andere fijne spullen. Nu immers kwam de arme Triene, behalve met de schrik, een paar schrammen en een blauwe scheen, er verder genadig af. Gradje echter heeft nog wel zes weken gesukkeld met zo'n dekselse brandwond aan zijn ene hand.

De potkachel werd dezelfde avond weer op zijn ouwe plekske onder de schouw geplaatst en het hitje heeft nog tot aan zijn dood voor Gradje de kar getrokken.

MIEN MIJLING



☆

MIDAS'
MALLE MORMELKUREN

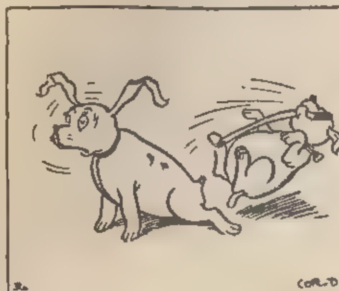
☆



Maar het kwisplende ding
was waarschijnlijk stokdoof,
Want het hechtte aan mijn
waarschuwing helemaal geen
Het kwam al maar nader [geloof;
heel rustig bedaard,
En het pakte mij, heus,
bij de punt van mijn staart;
Gossiepietjes, daar was ik
toch niks op gesteld,
Maar ik zat nu eenmaal
tussen die tanden bekneld;
Ik rukte en trok,
met mijn buik op de grond,
Maar mijn staarteind bleef zitten
in de bek van die hond.

*

Dat werd mij te machtig
en ik kwam overend,
En dacht: ik zal je laten zien,
dat je me nog niet kent,
Hou jij je maar vast
aan die staart, kameraad,
En dadelijk zal je weten,
hoe laat of het slaat.
Ik zette mij schrap,
mijn pootjes strak uit
En jawel hoor, daar hoorde ik
een knappend geluid;
Ik zwol al van trots,
want de zege was mijn,
Ik was eindelijk vrij
van dat mal stuk sjagrijn.

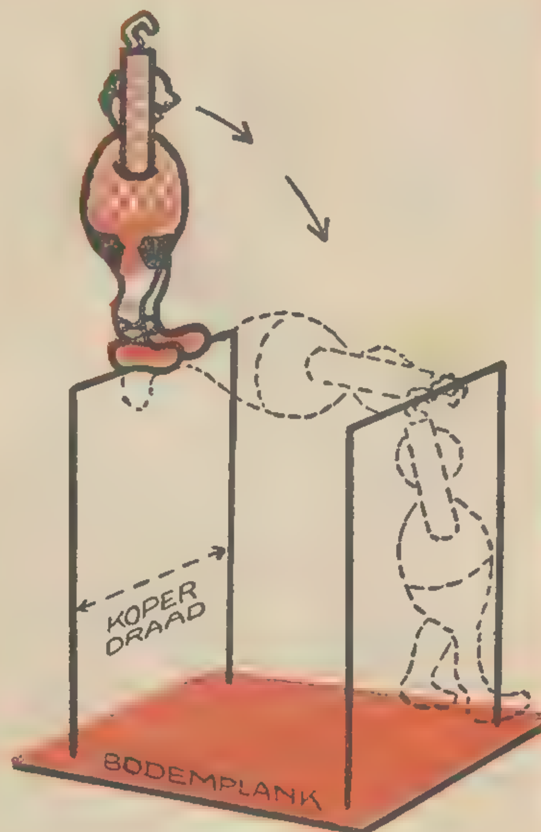


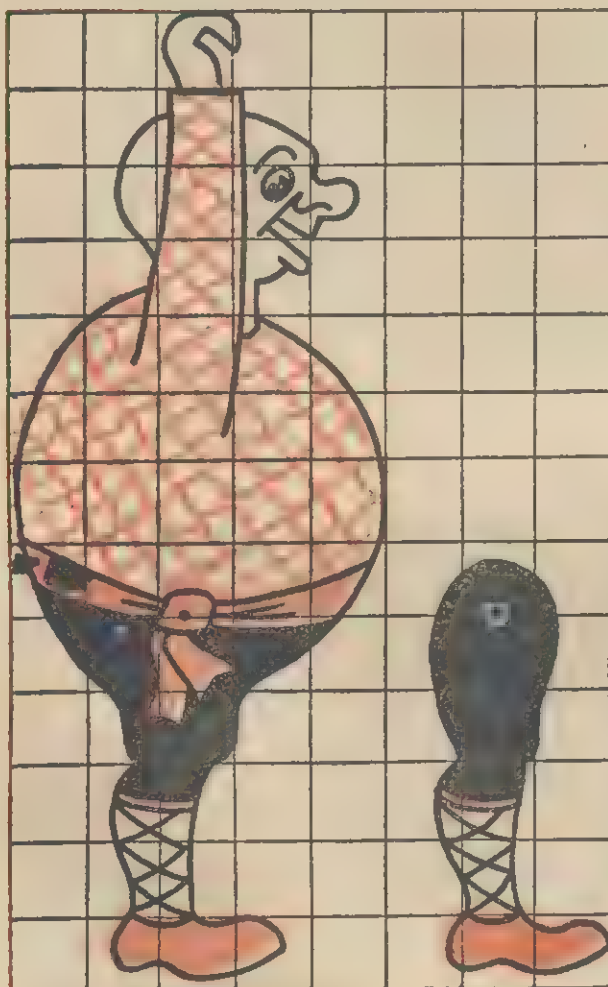
(Wordt vervolgd)

EEN TUIMELENDE ACROBAAT

Dit is een stukje speelgoed, dat weinig materiaal vraagt en toch voor kleine broer of zus aantrekkelijk is.

Zodra de acrobaat, die rechtop staat op de ene stang, voorover helt en valt, lijkt het of hij zijn hals gaat breken tegen de grond, maar op het nippertje grijpt de haak in zijn hand de andere stang en hij blijft er lustig aan schommelen.





De figuur van de acrobaat wordt gezaagd uit hout van een sigarenkistje, met arm, romp en één been uit één stuk. Het andere been wordt afzonderlijk gezaagd en dan met een pennetje aan de romp vastgemaakt, maar zo, dat het been een beetje heen en weer kan zwieren.

Natuurlijk geven jullie die acrobaat wel een kleurtje.

De bijgaande tekening geeft voldoende duidelijk aan, hoe het verder moet.

VOOR HANDIGE VINGERTJES

Voor de afwisseling gaan we nu eens geen karton of hout gebruiken, maar een zeker zo goedkoop materiaal, namelijk: klei. Die kun je met je vingers bewerken net als stopverf.

Met klei en wat lucifershoutjes schieten we al een heel eind op. Met klei bedoelen we natuurlijk boetseerklei of, als je zulks verkiest, plasticine. Maar klei is goedkoper. Doe bij die klei een scheutje water en kneed ze tot een bal. (Tussen haakjes: klei bewaar je in een vochtige doek.)

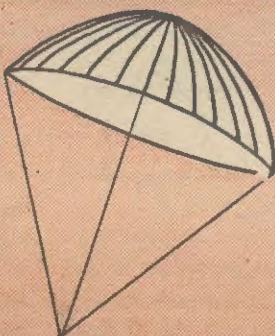
En hier heb je een aantal tekeningetjes die jullie op weg helpen om allerlei dingen te maken voor het poppenhuis of de poppenkeuken. Maar.... laat de dingen eerst een paar dagen staan, dan worden ze zo hard als steen.

Wil je 't nog mooier doen, neem dan je verfdoos en knap alles met een kleurtje op. De rechte lijnen op de tekeningen zijn natuurlijk lucifershoutjes. Voor rugleuning of zitting van stoelen of voor het tafelblad neem je maar een stevig stukje karton. Wil je het stoeltje nog fijner maken, plak dan op het kartonnetje een stukje gebloemd goed. Dan lijkt het net echt.

En hier zijn dan enkele tekeningen. Fantaseer er zelf maar een aantal bij.







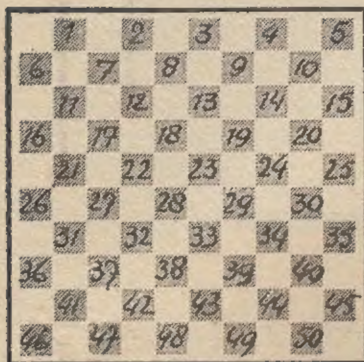




HOE TEKEN IK EEN PARACHUTIST

WAT WORDT ER GESPEELD ?

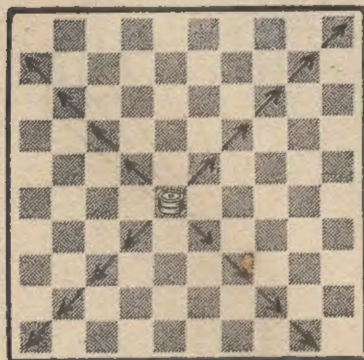
WIJ LEREN DAMMEN



Een dam is iemand,
Die bang is voor niemand!

Dat is wel wat overdreven, hoor! Want tenslotte is ook een dam niet onoverwinnelijk. Maar hij is wel heel wat mans! Wat hij allemaal kan? Zet maar eens een witte dam op ruit 28. Je hebt je dambord immers genummerd en als je het niet hebt gedaan, doe het dan even (zie boven).

Dus die witte dam staat op ruit 28. Je weet, dat een steen alleen op de genummerde ruiten mag komen en altijd vooruit moet gaan in de richting van de tegenstander. Een dam mag ook alleen maar op de genummerde ruiten komen, maar hij mag in beide richtingen gaan. Dat wil zeggen vooruit en achteruit. Net als de wolf en de leeuw in de vorige spelletjes. Als die witte dam op ruit 28 dus een wolf of een leeuw was, dan mocht hij naar ruit 22 of 23 of 32 of 33. Maar nu is hij een witte dam en die mag ook naar ruit 17, 11 en 6, en naar ruit 19, 14, 10 en 5, en natuurlijk ook naar ruit 37, 41 en 46 en naar 39, 44 en 50. Kijk maar eens goed naar het voorbeeld:

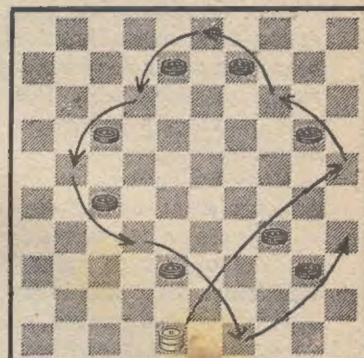


NU IETS OVER HET SLAAN

Nu zul je eindelijk eens gaan zien, hoe sterk die geweldenaar van een dam is! Zet hem maar weer op ruit 28. Als hij een witte steen was, dan mocht hij alleen maar slaan als er een zwarte steen stond op ruit 23 of op ruit 22. Weet je nog wel? Met een steen mag je alleen maar slaan, als hij tegen de steen van je tegenstander aan staat en als er een open ruit achter die steen van je tegenstander is. Maar een dam kan veel meer! Die witte dam op ruit 28 kan een zwarte steen, die op ruit 19 staat, ook slaan. Natuurlijk mag er dan tussen de dam en de steen, die hij slaat, geen andere steen staan. Dat er achter de steen een open ruit moet zijn, weten jullie, dat heb ik jullie al verteld bij het slaan met een steen.

Onze dam van ruit 28 springt om steen 19 te slaan op ruit 14 of op ruit 10 of 5 en slaat de zwarte steen van het bord. Staat de zwarte steen op ruit 14? Geen nood! De witte dam springt op ruit 10 of 5 en slaat de zwarte steen even goed van het bord. Staat de steen op 10, dan springt de dam van 28 op 5. Hetzelfde gebeurt als er een zwarte steen staat op ruit 22 of op 17 of 11. De dam springt steeds ver genoeg om de zwarte steen te slaan. De dam mag natuurlijk ook achteruit slaan, dat mogen de stenen trouwens ook. Maar de dam mag weer net zo ver achteruit springen als hij wil.

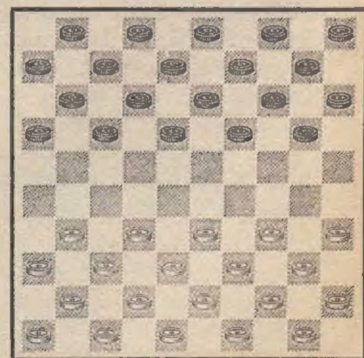
Zet nu eens een witte dam op ruit



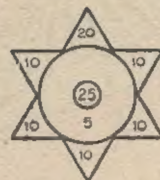
48 en acht zwarte stenen op de ruiten 8, 9, 17, 20, 27, 34, 38 en 40. Je dambord moet er dan uitzien als hierboven.

De witte dam maakt een ware rondedans. Hij springt van ruit 48 naar ruit 35 en hij slaat alle zwarte stenen van het bord. Hoe hij precies slaat zie je duidelijk op het voorbeeld. Let maar goed op de pijltjes.

Maar ik zei het al: een dam is erg sterk, maar niet onoverwinnelijk! Waarvoor je moet oppassen, als je een dam hebt, zal ik je de volgende keer vertellen.



VIJF-KNOPEN-SPEL



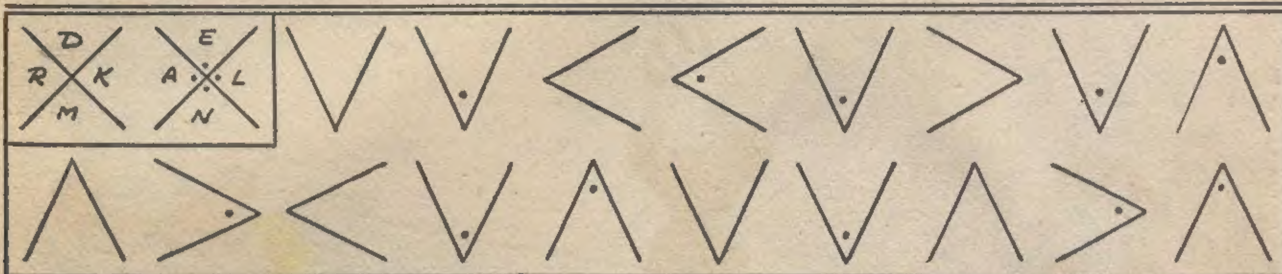
Teken dit voorbeeld over op 'n flink stuk karton. Kleur het vak met de 20 geel, de vakken met de 10 rood, het vak met de 5 blauw. Zet in het midden 'n bekertje. Onbeperkt aantal spelers. Goed voor groot en klein. Elke speler krijgt vijf knopen (schijfjes, die een behoorlijk gewicht hebben, zijn natuurlijk ook goed). Wie aan de beurt komt of is, moet van op drie meter afstand proberen zijn knopen of schijfjes een voor een in een bepaald vak te werpen. Vijf worpen vormen een spel. Wie het hoogst aantal punten heeft behaald in die vijf worpen, wint. Wie in de 25 werpt, mag 'n worp meer doen.

SPREEKWOORDEN-REBUS

*

De sleutel tot de oplossing staat in het vakje links boven:

Een bladzij PUZZLES





Bovenstaande rebus is de eerste regel van een bekend lied uit het zuiden van ons land. Welk lied is dat?

ROZESTRUIKPUZZLE

Jantje heeft bij het stappen over een rozestruik „iets" in zijn kuit gekregen. Iets dat erg prikt en is blijven steken. Maar wat?

Vul de vijf woordjes in, in bovenstaande vakjes. Welke die woordjes zijn, zie je aan de vijf afbeeldingen. De eerste letters van die vijf woordjes vormen dan, gelezen van boven naar beneden, de naam van het „ding", dat in Jantje's kuit stak.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

MEN KAN GEEN TWEE HEREN TEGELIJK DIENEN

Deze uitdrukking is aan de Bijbel ontleend, waar ze letterlijk luidt: „Niemand kan twee heren dienen." Jullie begrijpt wel, dat dit ook heel moeilijk zal gaan. Men zal wel bijna altijd de een te kort doen ten koste van de ander; of, als dat al niet het geval is, dan zal een van die twee heren toch allicht menen, dat hij te kort gedaan wordt. Overdrachtelijk betekent de uitdrukking, dat men niet tegelijk plichtgetrouw kan zijn en zijn plicht verzaken, braaf zijn en verkeerd doen. Dat zijn nu eenmaal tegenstellingen, waarvan ieder ziet, dat ze niet kunnen samengaan.

*

De juiste dingen, die bij de mannen behoren, zijn:

1—E, 2—A, 3—F, 4—C, 5—B, 6—D.

*

Kattenpuzzle:

```
      W
      K A A R T
  R A N D
        T E
      W E L
      E N
```

WIE KAN GOED TELLEN?



DE DROOM

DARO, DE DURFAL!



DARO, DE KAPITEIN VAN „DE RAPPE JAGER."

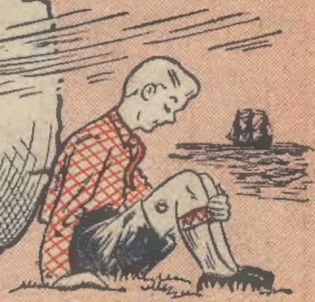
DIT IS MAJA, DIE MET HAAR ZEVEN VRIENDJES IS MEEGEGAAN, OP ZOEK NAAR HAAR VADER.

OP DEZE PLAATS BEGINNEN WE DEZE WEEK HET NIEUWE GROTE VERVOLGVERHAAL: DE ROEMRIJKE AVONTUREN VAN DARO, DE DURFAL. DARO DACHT STEEDS AAN AVONTUREN. ALS HIJ EEN VERHAAL LAS VAN EEN BEROEMDE ZEEHELD, MAARTEN TROMP, MICHIEL DE RUYTER, DAN WAS HIJ IN ZIJN VERBEELDING ZELF DIE GROTE ZEEHELD. ZO PEINSDE HIJ DEZE MIDDAG NA OVER EEN VERHAAL, DAT HIJ PAS GELEZEN HAD, VAN RUWE ZEEROVERS, DIE EEN DRIETAL EEUWEN GELEDEN DE ZEEËN ONVEILIG MAAKTEN, EN DE GEDACHTE KWAM BIJ HEM OP, DAT DIE DEUGNIETEN HET ZEKER ZOVER NIET GEBRACHT ZOUDEN HEBBEN, ALS HIJ, DARO, TOEN GELEEFD HAD. HIJ, ALS KAPITEIN VAN EEN SNELVAREND FREGAT, HAD HUN WEL MORES GELEERD. MET ZIJN VRIENDJES SJEL, JIM, BAS, NED, DON EN STRIEM ZOU HIJ DIE OUDE MAN, DIE DOOR RUBART, DE ZEEROVER, OP HET EILAND WERD VASTGEHOUDEN, WEL BEVRIJD HEBBEN, EN DE ZEESCHUIMER DE SCHATTEN HEBBEN ONTRUKT, DIE HIJ VERBORGEN HAD.

EN DARO DROOMDE ER OVER, HOE HIJ DAT WEL ZOU DOEN.......

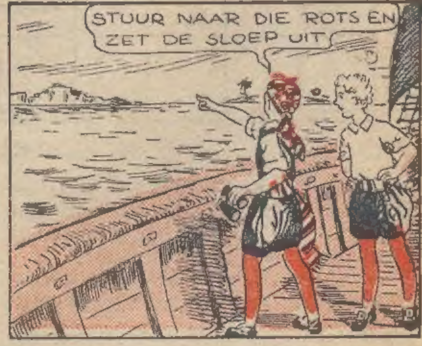
HET VERLATEN GALJOEN VAN KAPITEIN STRIEMER, DE GROOTVADER VAN EEN VAN DARO'S KAMERAADJES.

DIT IS DE GOUDEN BIJL, DIE DOOR RUBART GESTOLEN WERD.



RUBART, DE ZEESCHUIMER, TEGEN WIE DARO HET HEEFT OPGENOMEN.

HET KAPERSCHIP VAN RUBART, DE ZEEROVER, DIE MAJA'S VADER GEVANGEN HOUDT.



HIJ HEEFT ZWARE KOORTS

WAT MOETEN WE BEGINNEN

Reeds enkele dagen na de afvaart was Daro, de aanvoerder, door een schorpioen gestoken en lag met hevige koorts te bed. Zijn makkers waren radeloos.

LAND AAN BAKBOORD EN RECHT VOORUIT.

VOORZICHTIG DOORVAREN

Als Don komt vertellen, dat hij aan bakboord en recht vooruit land heeft gezien, gaan Sjel en zijn vrienden naar het dek, om de omgeving te verkennen.

STUUR NAAR DIE ROTS EN ZET DE SLOEP UIT

Sjel geeft opdracht „De rappe Jager" naar de lijzijde van de rots te sturen en de sloep te strijken om naar 't eiland te gaan. Maja en Striem zullen op 't schip blijven.